

OCENA Plesna predstava Nemočne žrtve

MOJCA KUMERDEJ

Serata artistica giovanile
koreografija in režija **Maja Delak**
produkcija zavod Emanat
Linhartova dvorana CD, Ljubljana
ponovitev, 15. maj 2008

Predstava *Serata artistica Giovanile*, do zdaj največji projekt koreografinje Maje Delak, se z navezavo na slovensko avantgardo, skladatelja Marija Kogoja in režiserja Ferda Delaka, loteva pozicije umetnika v preteklosti in sodobnosti. Kot v gledališkem listu zapiše dramaturginja Katja Praznik, je sedemdelna struktura predstave, v kateri nastopa deset plesalcev in igralcev, citaten prenos istoimenskega dogodka. Teja je kot sedemdelni futuristični večer leta 1926 v Gorici uprizoril Ferdo Delak, hkrati pa strukturo predstave sedmih umetniških in življenjskih pokrajin določa sedem Bagatel Marija Kogoja, ki jih v živo izvaja Marjan Peternel, poleg njega pa na odru za mešalno mizo v živo polni bazen zvočnega kaosa Luka Prinčič.

Koncept prekrivajočih se struktur je preišljen in zanimiv, kar pa ni mogoče reči za njegovo izpeljavo. Bagatele – glasbeno manj zahtevne klavirske miniature – je mogoče razumeti tudi kot asociacijo na manj vredne (družbene) malenkosti in navezati na avtoričino kritiko družbene pozicije umetnika v preteklosti in sedanjosti. Po eni strani avtorica razpre nerazumevanje avantgardistov v njihovem času – eksistenčno presečišče življenjskih zgodb Kogoja, Kosovela in Delaka s performersko pripovedjo medlo in neprepričljivo utelesi Matija Ferlin –, po drugi strani predstavi umetnikov položaj v sodobnih družbah. V Bagateli, kjer igralke in plesalke v ozadju izrekajo besedilo *Kronologija amnezije* – kronologijo dogodkov in medicinske diagnostike napada, ki ga je pred meseci resnično doživel plesalec Jurij Konjar, medtem s soplesalcem izvrstno izvede duet kot gibalni komentar »svoje zgodbe« –, avtorica pokaže na širše družbeno nasilje, katerega naključni naslovnik in žrtev je lahko prav vsak. Temu sledi zgodba o drugem prostoru – o Srbiji, kjer se »nasilje piše z velikimi črkami« ter o kateri na podlagi lastne izkušnje in doživljanja spregovori igralka Jelena Rusjan, ki je Srbijo zaradi nevzdržnih razmer zapustila. Besedilo, v katerem je njena osebna izkušnja vpeta v objektivno družbenost, igralka interpretira s patosom, do roba solz, vendar pa bi bila čustveno precej prepričljivejša »hladnejša«, umirjena interpretacija, kot pa igranje na sočutje za vsako ceno.

Avtoričino vsebinsko nit, ki jo med predstavo zateguje okoli umetnika (pa tudi širše državljana) kot nemočne žrtve nasilnih družbenih mehanizmov (tako fizičnih kot simbolnih in ne nazadnje, kar zadeva razumevanje umetnikov in umetnosti, tudi interpretativnih), lahko sprejmemo ali pač ne, vendar pa koreografske, zlasti skupinske sekvence – glede na sam koncept predstave – učinkujejo naključno, medlo in razpršeno ter tu in tam celo kot uprizoritveno mašilo. Uro in dvajset minut trajajoča predstava *Serata artistica giovanile* ima sicer obetajočo strukturo in kar nekaj zanimivih nastavkov, ki pa niso dosledno izpeljani.

PRIZOR S PREDSTAVE SERATA ARTISTICA GIOVANILE Foto Nada Žgank